

Zadnje vesti

Kar naprej—vrocina in so-
para. Vremenska opazovalnica
javlja, da najviše danes bo 95
stopinj, najniže pa 73.

Iz Southamptona v Angliji
javljajo naslednjo zgodbo, ki bo
zlasti za clevelandcke pa tudi
druge ameriške Slovenske še prav
posebno zanimiva. S krova par-
nika "Queen Mary" je skočil in
odplaval v luko omenjenega mesta.
27 letni Richard D. Martin, ki se je v New Yorku vtipotapljal
na krov te luksuzne britanske
potniške ladje in potoval preko
morja kot "slep potnik." Ta "slep
potnik" je sin slovenskih
staršev, oziroma družine Frank
R. Andolšek, stanujočih na 100
E. 225 St. v Euclidu, ki si je
pred par leti spremenil ime v
"Martin." Tako je povedal vče-
raj njegov oče, ki je nadalje tudi
priznal, da nad činom svojega
sina, ki je po svoji izobrazbi ko-
mercialni risar, ni niti malo pre-
senečen, kajti njegov Frank je
bil zmerom "poln vseh muh" in
po glavi so mu rojile vsakovrstne
pustolovščine.

Kakor pove poročilo iz Southamptona, je bil Frank najden
čisto izčrpan v obalskem parku
omenjenega mesta, lahko hlače
in srajeva, ki jih je imel na sebi,
vse blatne in pokrite z oljem, a
drugache se mu ni nič zgodilo. Na
sebi je imel \$300 in ameriški pot-
ni list. Kljub temu pa so ga an-
gleške oblasti vtaknile v zapor
na krovu "Queen Mary" in bo
tako poslan nazaj v New York
na krovu tega parnika. Frank si
torej ne bo mogel ogledati An-
gleje, kljub temu, da je njegov
čin bil nekaj takega, kar oblasti
luke v Southamptonu ne pomni-
jo, da bi se bilo še kdaj prej
zgodilo.

Councilman John Fakult iz
32. warden je smoči priznal, da je
njegov "bojkot" CTS sistema
za enkrat pri kraju in da ne bo
več "konkuriral" z avtobusni jav-
nopravnega sistema na progi,
ki teče po Lakeshore bulvarju.
Mestni odbornik je dalje dejal,
da je s protestnim gibanjem do-
kazal, kar je hotel dokazati,
namreč, da ni pravično, da je
vozinja na omenjeni progi CTS
pet centov več, kakor je na osta-
lih ekspresnih progah. Angleški
listi v Clevelandu so bili nad
"bojkotom" precej kritični, češ,
da se s takim početjem nicesar
ne dokaže, oziroma, da si je Fa-
kult z bojkotom hotel le preskr-
beti nekaj politične reklame, ker
nahajamo se pač tik pred ob-
činskimi volitvami.

Prvi komentarji
K slučaju Talbott so se oglaši-
li tako demokrati, kakor re-
publikanski senatorji. Ti komen-
tarji so bili na razpolago ča-
sopisu, pa tudi radiu in televi-
ziji. Na splošno moramo reči, da
so bili mirni in trezni, četudi po-

Vsa vprašanja, tak je vtis, so
odožlena za prihodnjo zaseda-
nje.

STAVKA ZDRAVNIKOV V ARGENTINI

Kongres v Washingtonu je
zaključil svoje 84. zasedanje par-
nit po polnoči med prizori, ki so bili bolj podobni sliki, ki se
vidi na takih visoki šoli, ko raz-
posajeni študenti zaključujejo
šolsko leto, kakor pa da gre za
vezne zakonodajalce. V zbor-
nicah je odmevalo prepevanje in
od vseh strani so se čule vsako-
vrstne šale, kakor v kakem
"vodvilu." Kongres je v naglici
odobril kopo raznih zakonskih
načrtov, prepustil veliko nedo-
konačnega dela prihodnosti, po-
tem pa šel domov.

Neki italijanski člavljar iz
New Yorka, 55 let stari Gino
Prati, rodom iz mesta Genove, je
na snočnem televizijskem pro-
gramu "The \$64,000 Question"
odgovoril na vprašanje, ki mu
je prineslo \$32,000. Gino je spe-
cialist glede operne glasbe, in je
tri tedne zaporedoma pravilno
odgovoril na vsako vprašanje,

(Dalje na 2. strani)

Zasedanje 84. kongresa bo končano danes?

WASHINGTON, 2. avgusta—Obe zbornici, zbornica poslanec in senat sta danes nadaljevali s sejami. Kakor včeraj, poskušata tudi danes, da zaključita zasedanje. Vseh tekočih vprašanj, ki so na dnevnem redu, itak ni mogoče rešiti. Politično vzeto stoji v ospredju javnega zanimanja odstop tajnika za letalstvo Talbotta, kateri odstop je Eisenhower sprejel na znanje iz izjave, da odobrava njegov, Talbottov korak kot v danih razmerah edino pravilen.

Tajnik Harold Talbott, doma iz Dayton, O., je udeležen pri svoje strankarsko zabeljeni. Je newyorski družbi, s katero je pa vprašanje, ali bo slučaj tajnika Talbotta imel pri volitvah leta 1956 kakšno propagandno vlogo ali ne.

Kot pravimo, kot kronisti naj omenimo okolnost, da je istega dne, ko je odstopil Harold Talbott, prišel nazaj na svoje mesto Robert Stevens. Stevens je bil tajnik za ameriško kopovo vojsko, je na svoje mesto dne 21. julija podal ostavko, ki je bila sprejeta, sedaj pa se je povrnil nazaj k eni največjih ameriških tekstilnih industriji J. P. Stevens & Company. Postal je predsednik postal je predsednik tajne. To je bil že poprej, pa se je kot član vlade moral temu mestu odpovedati.

Rešeno, nerešeno v kongresu

Kongres, tudi če bi še zasedal za kratko dobo, ne more rešiti vseh predlogov, ki mu ležijo na mizi. Nerešena so ostala vprašanja: ameriškega cestnega omrežja, federalne pomoči za šolska poslopja, za bolnice in klinike, socialni predlog, da naj ženske ne čakajo na 65 let, ko naj dobijo pokojnino iz Social Security, enako ne tisti, ki postanejo trajno delanesposobni; nerešeno vprašanje zavarovanja zoper bolezni, nerešeno vprašanje znižanja davkov, nerešeno vprašanje poštini pristojbin, nerešeno vprašanje sprememb Taft-Hartleyevega zakona, nerešeno vprašanje pripadnosti Aljaske in Havajskih otokov k republike, tudi nerešeno vprašanje sprememb ameriškega vselitvenega zakona. Že sprejeti zakon o najnižji mezi na uro, to je en dollar, leži na mizi predsednika Eisenhowera, ki je dejal, da se mora posvetovati z delavskim tajnikom Mitchellom, predno se odloči, ali ga vetira, ali ga podpiše.

Menda ima vsak narod svoje "fix" in "nga," "ngaviti," pa se ne bomo drug nad drugim pritoževali radi prešpolnih izrazov.

Vsa vprašanja, tak je vtis, so odožlena za prihodnjo zasedanje.

JE "POFIKSAL." JE "PONGAVIL"

Angleška beseda "fix" se v ameriški popačeni slovenščini mnogo rabi. Uro je treba pofiksati . . . Si je šla la- se pofiksati . . . pofiksal je mašino . . . Pofiksal je hi- šo . . . "Pofiks" lahko po- meni vse ali pa nič. Velja isto za Anglež in Ameri- kance, kadar rabijo besedo "fix."

Dva ameriška dopisnika v Londonu sta se razgovarjala o čistosti in pravilnosti angleščine. Jezik naj bo enostaven in razumljiv, pa je tema dvema Amerikanecem, Anglež, ki je pris- stvoval njihovemu razgovo- voru pokazal na praktične vzglede, kako ravno Ameri- kanci rabijo v vseh mogočih slučajih za vse mogoče po- mene, besedo "fix."

"Če si povabljen na večerjo ti v ameriščini go- stitelj reče, da je večerja "fixed." Moral bi reči, da je pripravljena. Če si žezen ti gostitelj pravi, da je pijača "fixed." Moral bi reči, da je pravilno pomešana. Če poči guma in jo povrnil, se zopet rabi izraz, da je "fixed," namesto popravlje- na. Amerikanci pravijo, da imajo "fixed" dohodek, na- mesto, da bi rekli, da imajo stalni dohodek. Če je treba kaj pritrdiri na steno, pravijo zopet, da so "fixed," namesto, da bi se izrazili pravilno, da so nekaj na steno obesili, oziroma pritrili. Namesto, da bi Ameri- kanci rabil pravilne izraze, saj je angleščina bogata, ko hoče reči, "jaz mu bom že pokazal," je zopet dobra beseda, da ga bo "fix."

Ne toliko v pisnem slovenščini, kakor v občevalnem jezi- ku smo imeli Gorenjci doma besedo "nga." Ta "nga" se je rabil za vsemogoče druge pravilne izraze, pa si moral slediti stavku kaj je bilo s tem "nga" v resnici mišljeno. Iz "nga" je nastal celo glagol, da je nekdo ne- kaj "ngavil," "pongavil"— v vseh mogočih smislih in pomenih.

Menda ima vsak narod svoje "fix" in "nga," "ngaviti," pa se ne bomo drug nad drugim pritoževali radi prešpolnih izrazov.

Rusi so radovedni

WASHINGTON, 2. avgusta—Ruska farmarska delegacija, ki

se nahaja v Združenih državah,

hoče svoj čas temeljito izrabiti,

to so poročila v Washington iz

držav kjer naj bi ruska farmar-

ska delegacija študirala prak-

tično in teoretično kmetijstvo.

Rusi se ne zanimajo samo za

farmarstvo; če je le dana prilika,

nanesejo razgovor na ameriške politične razmere, pa tudi

na ameriško splošno industrijo,

na zalogu surovin, narodni doho-

dek, izvoz in uvoz.

Krožek št. 1 P. S.

Redna seja kroška št. 1 Prog.

Slovenk se vrši v četrtek zve-

čer ob 7.30 uri v Slov. del. domu

na Waterloo Rd. Vabi se članice,

da se je gotovo udeleže.

Pozdravi

Pozdrave z ladje na odprtrem morju pošilja vsemu objektu Enakopravnosti in prijateljem v Clevelandu in Salem, O., Mrs. Mary Poklar iz 1507 E. 174 St., ki se nahaja na potu na obisk svojcev v starci domovini.

V bolnišnici

V Polyclinic bolnišnici se na-
haja Mrs. Katie Živkovich, 15008 Sylvia Ave. Prijatelji jo
lahko obiščijo, mi ji pa želimo
skorajnjega okrevanja.

KONFERENCA V ŽENEVI-POPOLNA TAJNOST; ČAKAJO NA NAVODILA SVOJIH VLAD

DANES LE ENOURNA SEJA; NOVI SESTANEK—V ČETRTEK

ŽENEVA, 2. avgusta—Sporazum, da gre 11 zaprtih ameriških pilotov na Kitajskem na svobodo, je bil hitro do- sezen in objavljen. Zdi se, da je težje vprašanje s tistimi Amerikanci, 40 po številu, ki se kot civilisti nahajajo na Kitajskem, pa ne morejo domov. Dejstvo je, da je sestanek med ameriško in kitajsko delegacijo danes zjutraj trajal le eno uro, pa sta se obe delegaciji sporazumi, da se bo prihodnji sestanek vršil še v četrtek dne 4. avgusta. Politični komentari k temu sklepku je ta, da bosta obe delegacije zapisili za navodila svojih vlad.

Douglas v Rusiji

William Douglas, sodnik ameriškega vrhovnega sodišča, se nahaja v Sovjetski zvezzi. Douglas hoče svobodno potovati in ko je bi pred časom že v Rusiji, se je kot turist povzpzel na ruske hribe. To pot je sodnik Douglas prosil sovjetsko vlado, da mu dovoli plezati po vrhovih ob sovjetski meji. Douglassa zavajljata izjavljate za javnost.

Ko pa gre za 40 ameriških civilistov, ki naj se vrnejo iz Kitajske domov, gre, čeprav ni bilo objavljeno, po vsej verjetnosti za zahtevno in protizahitev. Tudi v Združenih državah se nahaja močna skupina Kitajcev, ki so študirali po ameriških šolah, se izobrazili, dobili delo, niso postali ameriški državljanji, pa mnogim od teh ameriško državljano tajništvu do sedaj ni hoteli izdati potni list za Kitajsko, če:

Kako pride do tega, da naj ti Kitajci, ki so dobili svojo izobrazbo v Ameriki, dajo sedaj svoje znanje in skušnje na razpolago komunistom? Kitajci pa zahtevajo, da, če naj Kitajska vrne Amerikance, naj Amerika dovoli Kitajcem v Ameriki, ki se hoče vrniti v domovino, da to lahko storijo.

Na otoku Hong Kongu se nahaja ameriški odposlanec, ki naj v zvezi z angleškimi obla- stmi pripravijo vse potrebno, da bodo ameriški letalec 11 po številu, katerim je bila dana sloboda, lahko takoj nadaljevali pot v domovino.

Polio—

navzdol

Oddelek za narodno zdravje vlade v Columbusu javlja, da je bilo zadnji teden v vsej državi Ohio le 38 novih slučajev polia. Lansko leto ob istem času jih je bilo 60. V celoti jih je bilo v letošnjem letu 225, lansko leto ob istem času pa 310.

V Clevelandu samem so bili sprejeti v mestno bolnico trije novi bolniki oboleni na polio. Bolniki niso iz Cleveland. V območju Clevelanda je bilo v letošnjem letu 39 novih slučajev polia, lansko leto ob istem času pa 65. Novi bolniki niso dobili po- priviljno delati. Tovarna, ki izdeluje automobile modela Dodge, je ustavila obrat.

17 SMRTI— RAZDEJANA TOVARNA

Tokio je ne samo politična centrala Japonske, marveč tudi močno industrijsko mesto. V tovarni, ki izdeluje brizgalne, je nastala eksplozija, ki je porušila tovarno, 17 delavcev pa je prejšlo ob življenje.

KONJIČKE JE ZAPREGEL

Po Ohio potuje družina Ernesta Elfgrena, farmarska družina iz Connecticuta. Družina ima s seboj poleg staršev šest otrok in domačega psa. Iz East Killingly, Conn., je odpotovala dne 16. junija in sicer na vozu domačega izdelka, v voz pa sta vpreženi dve muli, tretjo mulo pa jaha eden od domačih otrok.

Ernest Elfgren si je napravil načrte, da bo na ta način prepotoval 1,400 milj po deželi. Za potovanje po Ohio si je dolobil 14 dñi. Družina spi in se preživlja na vozu, kakor v davnih časih, ko so ameriški pionirji prodirali po posebni peči, ki je kurjena s kerosinom. Zaloge živeža ima navadno za dva tri dni. Elfgren je znan sedanji promet po glavnih cestah. Teh se izogiblje na stranski poti. Končni cilj je nova farma v Missouri, kamor naj družina Elfgren dospe začetkom septembra, da bodo otroci lahko šli v šolo. Namen potovanja, ki je za današnje razmere na vsak način svojevrsten, je ta, da naj otroci spoznajo Ameriko prav od bližu, prav temeljito; zato naj potujejo počasno, dva druga pa sta bila iz višjih položajev prestavljeni na nižje.

Prizadeti uradniki so se prisotili. Tudi njihova strokovna zveza jih podpira. Poštna uprava pa razpolaga s prijavami uradnikov, da so bolni, da so sicer nesposobni vršiti počitno službo, kakor tudi z dokazi, da so bili v resnici zapos

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO

Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ŽIVIMO V ATOMSKI DOBI

Admiral Lewis Strauss je načelnik ameriške komisije za atomsko energijo.

Amerika je izglasovala leta 1946 poseben zakon, kako uporabljati atomsko energijo. Amerika, ki je dejala "free enterprise," ki se bojuje zoper "plazeči se socializem," je s tem zakonom dala javni oblasti, to je državi, popolno polnomočje in izključila s polja atomske energije vsako privatno podjetnost. Torej vsa raziskovanja, vsi tehnični razvoji, vsi patenti, vsa produkcija, kakor tudi vse surovine, ki so potrebne za produkcijo atomske energije, so bile vse te v roke javne uprave, privatnikom pa je bil dostop pre-povedan. Zopet z drugimi besedami—federalna vlada je dobila nad atomsko energijo in nad surovinami za to energijo, popolni monopol, čeprav je ameriška gospodarska tradicija ta, da vodi borbo zoper monopole!

Leta 1946 je naša republika še imela monopol nad atomsko energijo. V kasnejših letih, kako je do tega prišlo, ni važno, dejstvo je, da je z atomsko energijo, tudi ko gre za atomske bombe, razpolagala tudi Sovjetska zveza.

Povdariли smo besedo monopol države, ko gre za neko stroko ameriškega gospodarskega življenja, to je polje atomske energije. Mi se bomo tudi spomnili kazenskih razprav, ki so bile odrejene zoper tiste, ki so na nek način izdajali atomske tajnosti privatnikom, ali pa celo tujim državam.

Kaj se je zgodilo v isti Ameriki? Predsedniki Eisenhower je leta 1953 točno dne 8. decembra 1953 nastopil pred Združenimi narodi in tam sprožil predlog, da naj bo atomska energija skupna človeška last, energija, ki ne bo služila v samomorilne namene, marveč bo nasprotno posvečena boljšemu življenju človeštva. Isti predsednik Eisenhower je predložil leta 1954 kongresu zakonski predlog, da naj bo atomska energija na razpolago tudi PRIVATNIKOM. Kar je bilo leta 1946 še monopol države republike, je bilo leta 1954 že na razpolago privatnemu kapitalu.

Celokupni stroški, ki so jih plačali ameriški davkokplačevalci za vse delo in naprave komisije za atomsko energijo, so stali 12 milijard dolarjev! Lepa vsota! Toda komisija za atomsko energijo se je znašla v "privatnih vodah." Pozvala je ameriške kapitalistične družbe, da če hočejo uporabiti dosedanje izsledke na polju atomske energije v svoje proizvodnje namene, naj same založijo potrebeni kapital. Kaj se je zgodilo? Odziv je bil skoraj stototen in družba Duquesne Light Co. v Shippingport, Pennsylvania prvo ameriško elektrarno na atomski pogon. Najmanj pet takih elektrarn se bo postavilo v bližnji bodočnosti za države Massachusetts, Michigan, Nebraska, Illinois in New York.

Atomska energija je kratkomalo na pohodu. To je dejstvo. Človeška pamet je ne bo ovirala. Nautilus in Seawolf, imeni dveh ameriških podmornic, ravnotako na atomski pogon, je splošna človeška last. Atomska energija v službi letalskega in pomorskega prometa, tudi privatne mornarice, je zamisel, ki se bo uresničila ne v daljni bodočnosti, marveč v najbližji bodočnosti. Atomska energija v službi ameriške agrarne produkcije je že danes dejstvo.

Admiral Strauss je prepričan, da bo geslo "atomske dobe" postal v najkrajšem času gospodarsko življenje Amerike. Morda bomo trošili v bodočih letih iz javne blagajne še kaki dve milijardi dolarjev za atomsko energijo, vse ostalo pa bo prepričeno privatnikom in privatnemu kapitalu.

Polje atomske energije smo radi splošnega pregleda navedli namenoma. Prvič, da pokažemo na nesoglasja ameriškega kapitalizma, ki je najprvo to poljo monopoliziral v državnih rokah, čeprav se država boji "plazečega se socializma"; drugič, da povdaremo lastnost ameriškega kapitalizma, da sprevidi kaj je prav in se prilagodi danim razmeram. Atomska energija ne bo več strogo pod državnim nadzorstvom, marveč v službi privatnega kapitala. In še povdarek, da se moramo sprijaznit z idejo, da res živimo v atomski dobi.

L. Č.

Urednikova pošta

POROČILO RELIFNEGA ODBORA PROGRESIVNIH SLOVENK

(nadaljevanje)

CLEVELAND—Že pred dve-mi leti, je bila na letni konferenci PROGRESIVNIH SLOVENK odobrena prošnja klinike za Ginekologijo in porodništvo v Ljubljani in sicer v spomin pokojnega soproga Dominik Lušin; \$5, je darovala Mrs. Mary Lušin za gluhotnemu otroku v Ljubljani in sicer v spomin pokojnega soproga Domingo Lušin; \$5, je darovala Mrs. Angela Oblak, v spomin pokojnega soproga Jerneja Oblak in Mrs. Victoria Jelutič iz Los Angeles, Calif., \$3, v spomin prijatelja Jerneje Oblaka in to v pomoč slepi mladini.

Prisrčno toplo se zahvaljujemo za poslane darove, saj je potreba za pomoč še vedno velika!

Josephine Tratnik, tajnica, 6505 Bonita Ave., Cleveland 3, O.

Na narodni dan S.N.P.J.

CLEVELAND, O.—Narodni praznik Slovenske narodne podporne jednote, se bo letos proslavljal v Detroit, Mich., in to, 3—4 in 5. septembra. Pa so na svoji zadnji seji zastopniki Clevelandske Federacije Društva SNPJ sklenili, da morajo biti na tem praznovanju tudi Clevelandčanje in so zato najeli Greyhound Bus, ki bo odpeljal izpred Slovenskega Narodnega Doma na St. Clairju zgodaj zjutraj, v soboto 3. septembra in se vrne enkrat v po-deljek.

Lani smo imeli na porodniški kliniki 5,327 porodov. Pri nas se namreč porodništvo razvija v isti smeri kot v Ameriki, vsaj kar se tiče prostora, kjer se porod vrši. V Ljubljani roditi že nad 90% porodnic v bolnišnici, s podeželja pa jih pride že tudi preko 50%. Pripravljamo se, da bi pričeli z lažanjem bolečin pri porodih, kot to delajo pri vas, kar sem si leta 1950, ko sem bil v Ameriki točno ogledal in zabeležil vse postopke vaših zdravnikov. V letu 1954 smo imeli skupno, to je na kliniki za ginekologijo in kliniki za porodništvo 18,000 pacientk in novorojenčkov.

"Muslim, da se lahko zahvalim' v imenu tisočev in tisočev mater in otrok, če vam bo res mogoče izboljšati našo pralnico, saj bo to v vsestransko pomoč.

Podpis predstojnika — profesor dr. Frane Novak."

Informacije pa, katere smo prejeli od raznih tvrdk za izdelavo komercialnih pralnih strojev, nam predvičujejo, da najbrže ne bomo mogli ugoditi njih prošnji iz enostavnega razloga, ker ni zadostne vsote v pomožnem skladu, v katerem je samo \$1,898.44, potrebujemo pa \$2,960.00, da bi plačali za stroj, ki bi odgovarjal zgoraj opisanim potrebam. Naj bo še omenjeno, da bi bila to prva posilka, ali večji predmet, ki bo neposredna pomoč ženi-materi in njenemu novorojenčku.

Radi se spominjamo svojih dragih pokojnikov in, da počastijo njih spomin, se mnogi naši rojaki odločijo in pošljejo dar, ki je v pomoč živim, manj srečnim ljudem. No, in tako je storila tudi Mrs. Frances Borštan iz Frontier, Wyo., ko je poslala \$10 za umobolne in to v spomin ljubega moža, ki je umrl 12. aprila letosnjega leta v 69. letu starosti. V Ameriki se je nahajal od leta 1901 in je bil doma iz Šentvidske fare, vas Pristava pri Zatični. Poleg soproge Frances je zapustil tudi 6 hčera, sestro v Minnesota in brata v domovini.

Ob deset letnic smrti svojega soproga, je v njegov spomin poslala \$10, Mrs. Josephine Birtič s pripombo, da se to porabi za kako dobro stvar v njem priljubljenem mestu Litija.

V Duluthu, Minn. je 34 letni Russell Osborne dosegel razpoloko, pa ni dopustil, da bi njego-

Petrolejsko bogastvo

Avstrije

Po srečnem zaključku sovjeto-avstrijskih pogajanjih v Moskvi bo Avstrija prišla tudi do znanih petrolejskih vrelcev v Zistersdorfu. Po vojni je te vrelce izkorisčala Sovjetska petrolejska uprava, v Avstriji pa je petrolej razpečaval avstrijsko-sovjetska družba OROP. Sovjetska vlada se je postavila na stališče, da pripadajo vrelci Sovjetski zvezzi kot bivša nemška lastnina.

Lansko leto so petrolejski vrelci v Zistersdorfu dali 3.5 milijona ton naftne, to je 300,000 več kakor leta 1953. Vrelce so pričeli izkorisčati leta 1930. Večina delnic družbe je bila v rokah tujih velikih petrolejskih podjetij, kakor Royal Dutch Shell, Vacuum Oil Company, kanadske družbe Van Siecle, francoskih in nemških družb. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji so vrelci 1. 1939 dal po 145,000 ton naftne, leta 1944 pa 1.2 milijona ton. V preteklih letih je družba OROP prodajala Avstriji eno tretjino do polovice petrolejskih izdelkov (derivativov). Nafta je čisto 7 avstrijskih petrolejskih čistilnic, ki imajo skupno zmogljivost 1.5 milijona ton; od teh je 5 sovjetskih, medtem ko pripadata dve družbi Shell in Vacuum Oil.

Po najnovejšem dogovoru v Moskvi se bo Sovjetska zveza zadovoljila z naslednjo ureditvijo: Sovjetska zveza vrne vrelce Avstriji. Avstrija bo dobavljala Sovjetski zvezi po 1 milijon ton naftne na leto in sicer 10 let. Če se računa vrednost naftne samo po 15 dolarjev za tono, vrednost naftne, ki jo bo Avstrija dobavila Sovjetski zvezi, bo znašala 150 milijonov dolarjev. Avstriji so s tem dogovorom zadovoljni, ker je načrt za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo iz leta 1957 predvideval za Avstrijo mnogo slabše pogoje. Če računamo, da znaša letna proizvodnja avstrijskih petrolejskih vrelcev 3.5 milijona ton naftne in da potrebuje Avstrija za notranjo uporabo okoli pol drugi milijon ton, bo ostalo Avstriji na razpolago za izvoz še vedno 1 milijon ton naftne. Po načrtu iz leta 1947 bi pripadal Sovjetski zvezi 60% proizvodnje surove naftne iz leta 1947, ki je znašala 900,000 ton. Toda polega tega še 60% petrolejskih vrelcev v Vzhodni Avstriji v vsemi pripravami—na 7,664 kv. kilometrov—ki bi jih Sovjetska zveza izkorisčala 30 let. Vse vrelce, ki bi jih odkrili še 8 let po sklenitvi mirovne pogodbe, bi Sovjetska zveza lahko izkorisčala 25 let.

Pred sestankom je dobil vsak stalinistični predstavnik Corinthia 64 strani obsegajoče mesto letno poročilo, polno zanimivih statistik o preteklem letu. Razpredelitev v stolpcih so med drugim kazali število zableženih rojstev, porok in smrti.

Na zadnji strani letnega poročila pa je bilo tole obvestilo: OPOZORILO O MESTNEM SESTANKU

Vse zakonite volice iz Corinthia v Vermontu in iz mestnega šolskega okoliša obvezamo in opozarjam, da se v torek, 2. marca 1954 ob 10. uri dopoldne po vzhodnem stalnem času zberejo v mestni hiši, kjer bodo razpravljali o naslednjih vprašanjih:

Sledila je dolga lista vprašanj, o katerih bo razpravljal sestanek. Za red na sestanku je skrbil predsednik, ki je tudi gledal na to, da so navzoči živahn posegal v razpravo o številnih vprašanjih, ki jih je vseboval dnevni red. Ko je v začetku sestanke prišlo do precej dolgega odmora, ker se nihče ni oglasil, je predsednik navzoči vzpostavil s kratkim stavkom.

"Bilo bi koristnejše," je dejal, "če govorite danes, kakor pa da boste potem govorili vse leto."

Takšna vermontska odkritost je vžgala in odtlej se razpravljanje ni več zataknilo. Vsakdo je imel kako pripombo k vsaki stvari. Ko je šolski odbor predložil zvišanje šolske takse, je trajalo razpravljanje skoraj pol ure (zvišanje so končno odklonili).

Novi volilci so dobili priliko, da se izjasnijo, ali naj mesto dovoli prodajo alkoholnih pičaj. Kot vedno so glasovali proti prodaji. Sprejeli pa so nedeljske filmske predstave in predavanja, odklonili pa nedeljske avtomobilске dirke.

Večino glasovanja so opravili z dvigom rok. Če pa se je pojavit dvom, oziroma je eden izmed navzočih zahteval, so izvedli glasovanje pismeno. Opazoval sem, kako so se glasovalci postavili v vrsto in spuščali glasovalnice v skrinjico. Imeli so radi sestanke. Ne samo zaradi tega, ker so na njem sodelovali pri upravi mesta, temveč tudi zaradi tega, ker jim je omogočil, da so se enkrat na leto sešli in srečali s prijatelji in sosedi.

MESTNI SESTANEK

Grant Heilman v "Vermont Life," spomladi 1955
(Ponatis dovoljen z navedbo pisca in vira)

S starimi prijatelji so se lahko pogovorili med kosiom, katerega je v prostorih nad mestom ne davorano pripravilo društvo staršev in učiteljev. Razgovor seveda ni bil omejen samo na stvari, ki so bile na dnevnem redu mestnega sestanka, čeprav so mnogo govorili tudi o tem. Udeleženci kosila so se razgovarjali o nenavadno toplem vremenu, zamenjavali so kuhinjske recepte in razpravljali o zatiranju borovnega prelca, ki je napadel njihove iglavice v okolišu Nagibali so se k misli, da bi v ta namen izglasovali mestni de-nar.

Ko se je popoldansko zasedanje končno zaključilo, ko je bila zadnja mestna zadeva rešena, je bil predsednik hričav, zapisnikar je imel v roki krč, prebivalci Corinthia pa so bili zadovoljni, da so do podrobnosti prerezali v demokratsko, po najboljih ameriških tradicijih odločili o vseh občinskih zadevah. Pa ne samo to. Bili so tudi zadovoljni, da so to uredili na tako prijeten način.

(Common Council).

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

AVELLA, Pa.—Dne 4. julija se je v avtini nezgodni smrtni posredec član SNPJ Albin Fred Bregar. Bil je na mestu ubit. V maju meseca je bil odpuščen iz 4 letne vojaške službe, dva meseca pozneje pa ga je doma zadele kruta usoda. Šel je v prenaročni grob star komaj 23 let. Zapušča užašljene starše, brata, sestre in več sorodnikov.

GALLUP, New Mexico—Tu je umrl po kratkotrajni bolezni 17. julija Charles Kauzlarich, član SNPJ, star pa 57 let. Zapušča sogrobo Mary, 3 sinove, 3 hčere, 2 brata in druge sorodnike.

CAIRNBROOK, Pa.—Po 42 letih bo obiskal staro domovino v tej okolici poznani troyec John Milavec. Iz New Yorka je odpotoval 27. julija. Namnenjen je v svojo rojstno vas Lipšlje pri Planini na Notranjskem.

MOON Run, Pa.—Dne 20. julija je v okrožnem zavodu po 18 letni bolezni umrl član SNPJ Rudolph Gorup. Star je bil 67 let. Doma je bil iz vasi Vič pri Ljubljani. V Ameriki je bil nad 40 let. Pokojni je bil naprednega značaja in je rad pomagal pri društvenih prireditvah. Njegovo veselje mu je bila dramatična, s katero se je ukvarjal, dokler mu je zdravje dopuščalo. Zapušča pastorke Antonia Pintarja in Anno Grzničev, star mnogo sorodnikov in znancev. V starem kraju je imel enega brata, ni pa znano, če živi.

DETROIT, Mich.—V bolnišnici General High Park se nahaja Mary Bernik.

Postojanka je padla

Bogata furlanska ravnica pod poraslim briško-beneškim gričevjem je tonila v temo. Krmin, Videm in Čedad, včasih razsvetljena mesta, polna luči, se dala pončo le še slutiti v daljavi. Tudi Gorica je bila zavita v temno jesensko noč. Vojna, ki je divjala že leta, je tudi tod spremnila način življenja. Ljudje v ravninah so odhajali zgodaj k počitku, zadovoljni, da so srečni preživelici dan in v strahu, kaj jim bo prinesla noč. Tako je bilo v prostrani furlanski nižini in med zidovi zatemnjениh mest.

Vsi gori v rodovitem gričevju, kjer so se med sadovnjaki in vinogradji belile briške vasi in kmetije, pa je bilo drugace. Tu so se ljudje ob večerih in v nočih najmanj bali udarcev vojne. V te predele se z mrakom niso upale niti najprednješje sovražne skupine. Tu gori je bila gospodar naša vojska.

Partizani so prav v teh nočeh vse pogosteje vpadi v dolino. Redke noči so bile mirne.

Ko je v cerkvenih zvonikih po briško-beneških vasesh odbila dešta in enajsta, so ljudje navadno prisluhnili. V dolini so visoko pod nebo svignili prameni svetlobe. Kmalu za tem so odmevi močnih eksplozij in mitraljezkih rafalov pretrgali ozračje, ki se je največkrat pomirilo s svitom.

Ljudje so v takih nočeh z veseljem poslušali in gledali v dolino rekoč: "Naši jih pestijo."

Tudi ta večer je bil sličen prejšnjem. Bilo je še zgodaj. Ob vnožju na ravninah pod griči je v temi še vse mirovalo.

Stražar, ki je nad vasjo srediti Brd prisluškovan v mirno noč, so motili le zvoki kmečke harmonike, ki so včasih pridušeno, od časa do časa pa glasnejše prihajali iz ene od vaških hiš in se zgubljali med vinogradji in sadovnjaki v noč.

Brišča dekleta so plesala s partizani. Drugih fantov po vseh ni bilo. Vsi so odšli v našo vojsko. Če kdo ne bi šel, dekleta tudi plesat ne bi hotela z njim.

V zgornjem koncu vasi so zapregali živino. Stražarja je združil iz prisluškovanja topot konj in razločen ropot vprege.

Stražarsko mesto je imela vsaka partizanska skupina, včasih celo po dva, tri. Čeprav tu gori v Brdih ni bilo sedaj nobene nevarnosti, so kljub temu postavili straže. Tak je bil vojaški partizanski zakon.

Matevž, ki se je gibal po stražarski stazi, je pri prevzemu straže dobil še posebno naložo: "Pazi in opazuj smer proti Gorici in če bi opazil dve zapovrstje izstreljeni raketi, zeleno in rde-

čo, nam takoj javi," mu je naročil komandir.

"Razumem."

Kaj neki pripravlajo, je razmisljal Matevž.

V dolini ni bilo opaziti svetlobe raket.

Iz vasi so se izluščile tri postave in se počasi v koraku bližale stražarju. Matevž je vedel, da je v ravninah so odhajali zgodaj k počitku, zadovoljni, da so srečni preživelici dan in v strahu,

kaj jim bo prinesla noč. Tako je bilo v prostrani furlanski nižini in med zidovi zatemnjениh mest.

"Si kaj opazil?" ga je mimo-idoč ogovoril namestnik komandanta. Matevž ga je spoznal po glasu in po načinu hoje.

"Nič, povsod je vse tiko," mu je odgovoril.

Vsi trije so odšli po stezi naprej. Matevž je slišal, kako je Pile, tako so klicali namestnika komandanta, spraševal:

"Torej misliš, da ni zanka?"

"Brez skrbi," mu je odgovoril ženski glas. Bila je Danila, ena najspretnejših partizanskih obvezek. Kaj so se pogovarjali naprej, Matevž ni mogel več razumeti. Preveč so se oddaljili.

Stražar se je spet zatopil v opazovanje temnega obzorca. Na robu travnika se so im trije posloviti. Dekle se je hitrih nog spustilo po bližnjicah med vinogradji in sadovnjaki proti sosednji vasi.

Lepo plavolaso dekleta je hiteč zadovoljno s polnimi pljuči zanjelo jesenski nočni zrak med brajdami. Nje ni skrbel nocošen podvig. Občutek, da je uspešna, jo je navdajal s prešernim razpoloženjem. Končala je igra, ki ji je postala že odvratna. Kar pretirano samozavestno je premagovala greben in hitela domov.

Domov, domov. Tam jo čaka kopica nepreskrbljenih otrok. Odkar je umrla mati je v hiši nemci in Italijani so razpisali na njegovo glavo lepo vstop. Toda Zmago jih je s pomočjo prebivalstva in s svojo držnostjo povsod ukanal.

Tudi nocošen podvig vodi Zmago.

Na spodnjem robu vasi so se šešili. Borci so posedli ob cestah, nekateri so prižgali cigarete.

Od tu naprej se ne bo moglo več kaditi. V siju cigaret je se svetilo orožje. Strojnica so bile postavljene na cesti, brzostrelke in puške pa so ležale borcem na kolenih.

Kmetje so od nekje navlekli stare vreče in enuje. Z njim so ovajali konjska kopita. Kolona je morala neslišno v dolino.

Delo je bilo opravljeno. Namestnik komandanta je dal povelje za premik.

VAS MUČI GLAVOBOL?

Nabavite si najboljše tablete proti glavobolu v naši lekarini.

Cena 50c.

MANDEL DRUG CO.

Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.

15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

ZA ZDRAVJE KUPITE

SVOLINSKI PLANINSKI CAJ

samo \$1.00 za škatljico

Tivoli Imports

6407 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

Pokličite HENDERSON 1-5296

Pošljamo tudi po pošti

Govorimo slovensko

VI DOLOCITE pokličite

A.GRDINA & SONS FUNERAL DIRECTORS

1033 East 65th St.

HENDERSON 1-2007—KELLOGG 1-2009

Everyone Loves Date Nut Cake

Everyone loves a loaf cake, its generous squares richly topped with a creamy frosting. For special compliments from guests and particularly from the man in the family, make your cake a Date Nut Loaf, a moist cake batter laden with chopped dates, raisins and walnuts, its flavor tanged with pineapple juice. Top this wonderful cake with an easily made cream frosting and, if desired, garnish it with plump pineapple chunks.

This wonderful loaf cake is perfect for service at any hour, starting with a morning coffee get-together. You'll note, too, that it is your favorite conventional cake method which calls for creaming the margarine with the sugar. The creaming produces that traditional "velvet crumb" cake texture you prize so much. Because this cake calls for the same margarine which you use for a table spread, cooking and baking, you'll find this is an economical cake to make. The delicate natural flavor of the margarine will assure the goodness of the cream frosting, too.

Date-Nut Loaf Cake

Yield: One 8 x 8 x 2-inch cake

1/2 cup Allsweet Margarine 1/2 cup finely chopped dates

2/3 cup sugar 1/4 cup chopped raisins

1/2 teaspoon salt 1/2 cup chopped walnuts

2 eggs 1/2 cup milk

2 cups sifted cake flour 1/4 cup unsweetened pineapple juice

2 1/2 teaspoons baking powder 1/2 teaspoon vanilla

Cream margarine. Add sugar and salt. Cream until light and fluffy. Add eggs one at a time, beating well after each addition. Sift flour with baking powder. Combine with dates, raisins and nuts. Add alternately with milk and pineapple juice, adding flour first and last. Stir and beat after each addition. Stir in vanilla. Pour into a 8 x 8 x 2-inch cake pan, bottom lined with 2 thicknesses of waxed paper. Bake in a moderate oven (350°F.) 45 minutes. Cool on cake rack 15 minutes. Remove from pan and frost with Cream Frosting.

Stražar na stezi je pogledal na uro. Še petnajst minut do desete. V smeri, od koder je pričakoval znak, je bilo vse mirno.

Signalni raketi bi pomenili, da je postojanka na mostu ojačena.

Meh v vasi je utihnil. Gruča partizanov je najlepšem razpoloženju zapustila razočaranu dekleti. Iz nasprotni strani vasi je voznik poganjal konje v težak prazen parizar na gumijastih kolesih.

Vse je bilo pripravljeno.

Partizanska kolona petindvajset dobro oboroženih fantov se je izvila po cesti v noč. Za njim se je skoro neslišno pomikal voz s konjsko vprego.

Gruča briških partizanov je hitela po cestah in stezah mimo vasi proti dolini.

Kam?

Nekje v zvoniku je odbila ura pol enačja.

Celo kolone je pospešilo korak. V gluho nočno tišino so odmevali le koraki. Slišalo se je škripanje peska pod nogami, včasih pomešano s šumejenjem odpadlega listja, ki se je drobilo pod nogami. Jesen je bilo čutiti tudi v ozračju. Kolona je hitela mimo obranjenih pustih vinogradov in pod golimi sadovnjaki proti Steverjanu.

Prišli so do vasi. Luči v kmečkih hišah so že pogasnile, ljudje so legli k počitku.

Tudi nocošen podvig vodi Zmago.

Danila, ki so ji pravili včasih tudi Zmagova obveščevalka, je po njegovih zamisli pripravila vajo za zaljubljenega italijanskega podoficirja, komandira straže

Vozniki so dobili nalogo, naj na mostu v Podgori tik na robu Gorice, da se je pripravil za odhod v partizane. Kot dokaz, da je resnično odločil zapustiti fašistično društvo, pa je moral omogočiti in pomagati razoroziti 55 mož močno fašistična utrbo, ki je čuvala soški most in preiskovala vsa dan ljudi na poti v Gorico.

Italijan je pristal. Zmago se je že pred nekaj dnevi sestal z njim in mu dal navodila.

Giuseppe, tako so ga klicali, je bil prav to noč komandir straže v postojanki. Po Danili je že v vodilničnih rastlin, katerim se pripisujejo razne zdravilne lastnosti, zahteva le malo truda. Kamlice so večletne rastline, katere je lahko vzgojiti iz semena. Drobiti beli cveti sličijo po obliki večjim cvetom poljskih marjetic.

(Dalje prihodnjč)

LED NA NIAGARSKIH SLAPOVIH

Pionirji ameriške vojske so ondan poskusili z veliko eksplozijo na Niagarskih slapovih odstraniti nevarnost, ki je grozila obema brevogramu, ker se je nabralo mnogo ledu, ki sega 9 km daleč. Kakih 300 m od jezera Ontario so položili v led mnogo razstreliva in ga začiali. Led je bil ponekod debel 15 m. Razstrelivo je razneslo debelo ledeno skorjo. Led je napravil na področju niagarskih slapov veliko škodo, porušil in odnesel je več barak in leseni hišič, v katerih so stanovali colnarji.

PAMETEN NASVET

Vojvodinja Marlborough je silišla svojega moža, naj vzame neprjetno dišeče zdravilo. Bila je znanca kot žena, ki ni izbirala izrazov. Zakričala je: "Vrag naj me vzame, če ti takoj ne bo odleglo!" Tedaj pa je zdravnik pošepnil vojvodni na uho: "Kar vzemite zdravilo, gospod vojvoda, pomagalo vam bo tako ali tak."

Za zavarovalnino proti OGNJU ... NEVIHTAM AVTO NEZGODAM

pokličite: JOHN ROŽANCE

15604 WATERLOO RD.

KE 1-6681

KO CVETO KAMILICE

V visokem poletju cveto po drugih cvetlic tudi kamilice, te skromne dišavne in zdravilne rastline. Čaj iz cvetja kamilice je v starem kraju veljal kot zdravilo za različne bolezni ali betenosti. Koliko pa zasluzen je ena izmed njih napadla šoferja in mu zadala s kljuno rano na vrato. Šofer je komaj še utegnil ustaviti avtobus.

Potniki so hoteli izstopiti, kar pa se jim ni posrečilo, ker so štorklje ob kolike avtobus. Zadnje upanje potnikov je bil beg. Ranjeni šofer je znova pognal avtobus. Toda štorklje so mu še dolgo sledile. Zasledovanje so opustile šele, ko je bil avtobus že dva kilometra daleč. Šofer se je moral zateči v bolnišnico.

ŠTORKLJE NAPADE AVTOBUS

Na vesti v okolici Smirne v Turčiji so v avtobusu sedeči zadržali pred seboj veliko jato štorklje. Štorklje so se začele letavati v avtobus in posrečile se jim je z močnim kljuni razbiti zaščitno steklo. Tedaj je ena izmed njih napadla šoferja in mu zadala s kljuno rano na vrato. Šofer je komaj še utegnil ustaviti avtobus.

Potniki so hoteli izstopiti, kar pa se jim ni posrečilo, ker so štorklje ob kolike avtobus. Zadnje upanje potnikov je bil beg. Ranjeni šofer je znova pognal avtobus. Toda štorklje so mu še dolgo sledile. Zasledovanje so opustile šele, ko je bil avtobus že dva kilometra daleč. Šofer se je moral zateči v bolnišnico.

SKODA

"Miha, ta tenen bodo v naši vasi popisali vole."

"Hudimana, jaz bom po ravno takrat zdoma!"

HIŠA ZA ENO DRUŽINO

s 4 sobami, se proda. Porč, fornez, dve kopalnici, 5 in pol akra zemlje. Nahaja se na 498 Reeves Rd., med Lost Nation in Green Rd. v Willoughby, O.

EN 1-7840

PRVIČ DANO V PRODAJO!

Proda se dobridočno gostilno z D 2 in D 3 licencami, katero vodi sedanji lastnik 13 let. Na vzhodni strani. Za podrobnejši poklici med 1. in 3. uro popoldne.

PR 1-6366

ILKA VAŠTETOVA

UPOR

ZGODOVINSKI ROMAN

(nadaljevanje)

In medtem ko je Marjeta likala Hohenwartove bele platne rjuhe, je nadaljevala svoje razmišljanje: Da, Jak bi bil pripraven za Metkinove spremljence, kadar bi nesla pisma na Slaten ali kam drugam v okolico. Dekle vendor ne bi moglo hoditi samo tako daleč! Tle francoski Lahi so bili vseh muh polni. Lotili so se dekleta, kjer koli jim je katero prišlo v pest. Ampak—Jak, tako bi šlo. Jak, je zanesljiv in za uporniško delo goreč fant. Namesto Rormana bi prevzel obveščanje okoliških kmetov in "zelenih lovcev"—kakor so začeli ljudje imenovati one, ki so se skrivali po gozdovih. Kar bo treba sporociti na kočevsko stran, v Trebnje, na Hrvaško ali na Štajersko, to zaneseta Metka in Jak iz mesta zaupnikom v okolici, od tod dalje pa Rorman... Da, da, tako pojde!... Jak in Metka—zaljubljen par, ki dela izprehode do Slatenka ali ob Krki do Brš-

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

REAL ESTATE

BY OWNER — Leaving city, will sacrifice for quick sale, 6 spacious modern rooms, expandable; 1 room finished; full basement, enclosed porch, face brick, tiled bathroom, built-in tub, new boiler. \$16,500. A value unchallenged. 7248 South Rockwell Call PProspect 6-7861 or DEarborn 2-3179

Corner 5 room Brick BUNGALOW Full attic, full basement, insulated hot water heat, 1 car garage, near schools and churches. \$14,500.

4056 W. 21 St.
CRawford 7-4324

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Couple, 9 year old and 1 infant, need 4-5 room unfurnished apartment. N. or N.W. With option to buy. Moderate rental.

Mohawk 4-0764

BUSINESS OPPORTUNITY

FOOD AND VARIETY STORE — 13309 Baltimore Ave. — Established business. Reasonable rent. 20 years in business. Retiring.

Mitchell 6-9814

SMALL LUNCHROOM—Seats 12. Good location. Fully equipped. Price \$3,500.

Call —
FOrest 6-9798

CEMETERY LOTS — 6 lots — Fairmont Cemetery, 95th and Archer Ave. Near front entrance. Reasonable.

Call —
PEnsacola 6-1117

Good opportunity — GAS STATION for lease. Well established. See to appreciate. Best offer.

GArden 2-9440

DAIRY — Frozen food store. Also sandwich shop and grocery combined. N.W. side. Gross \$45,000 a year. Illness forces sale.

Call after 6 p.m.
HUmboldt 6-9303

Good chance to buy LIQUOR STORE with bar. Well established business. Real money maker. See to appreciate.

Avenue 3-9457

Near Brookfield Zoo — Excellent opportunity for 2 people. CONFECTIONERY, LIGHT LUNCH, CANDIES. Established 18 years. Wife's illness forces sale.

HUnter 5-9644

Molče, še vedno drgetaje od razburjenja, je odšla Metka v izbico. Z vso silo je stiskala zobe, da ni izbruhnila v glasen jok, ko je spravljala svoje stvari na kup.

Ko bi njena mama vedela, da mora iti služit k tujim ljudem!

Ali bi ne bilo bolje, če bi se vrnila domov? Ampak—kako?

"Metka! Škafi, ki jih prenašaš od Krke, so pretežki zate." Metka se je vsa zdrznila in živa rdečica ji je planila v lica, ker se je spomnila Jakove pomoci.

"Že prav. Odslej ti jih ne bo treba več prenašati. Dogovorila sem se že, da pojdeš služiti h gospoj Langerjevi za spletično, če ti je služba všeč. Bolje ti bo tam kakor pri meni. Težkega dela ne boš imela. Gospa je dobra in te bo imela kakor domačega človeka. Pri meni nikoli ne vidiš belega kruha—saj imava komaj za črnega. Tam boš vsak dan sita vsega dobrega."

Metka je imela že solze v očeh. Strah jo je bilo službe pri tujih ljudeh.

"Oh, teta, prosim, naj ostaneš pri vas!"

"Metka!" Marjeta je stopila tik dekleta, ki je stalo pri ognjišču, in šepeta nadaljevala: "Metka! In če ti povem, da mi storš veliko uslužo, ako sprejemš službo?"

Marjeta je položila svojo težko koščeno roko dekletu na ramo. Še nikoli ni tako govorila z Metko. Mladenci je bilo kar tesno pri srcu.

"Da, teta. Sprejemem jo," a solze so se ji ulile po licu.

"Nu, vidiš, saj sem vedela, da si dobro dekle. In zdaj me poslušaj: Ne misli, da bi se te jaz rada iznebila, ali da si mi v brezme. Nasprotno. Ze dolgo nisem tako prijetno živel kakor zdaj, ko ti opraviš polovico mojega prejšnjega dela. Ampak v tisti službi te—potrebujem."

Ob svitu ognja, ki je plapolal na ognjišču, je Metka razločila trd, prodirajoč pogled iz starkini ugaslih oči.

"Potrebujemo te. In—prisezi, da nikoli nikomur ne izdaš, kar ti bomo zaupali!"

Metko je stresel mraz. Trepetanje, ki ga ni mogla zatreći, ji je stresalo ude.

"Pisegam!" je zašepatala in strah jo je dušil, ko je gledala v starkin, od ognja ožarjeni obraz. Vendor se je premagala in si obrisala solze.

"Torej čuj! To veš, da se je moral gospod Langer z brambrovci umakniti na Hrvaško?"

Metka je molče prikimala.

"Dobro. Potrebujemo človeka, ki bi nosil pisma, nanj pa tudi drugim osebam naslovljena, varno in nesumljivo iz mesta dočenim zaupnikom v okolici. Ta pisma bo gospa Langerjeva tebi izročila in ti jih boš prenasaš, skrita v nedrijah. Če te kdo vpraša: kam in zakaj, bog vedno odgovorila, da greš po sadje, jajca ali kar si bodi. Imej vedno košarico s seboj, vselej boš tam, kjer pismo oddaš, tudi res nekaj kupila. Ali si razumeš?"

"Da."

"Metka! Ali se zavedaš, da bo tvor poseb nevaren—smrtno nevaren?"

"Da," je še tiše šepnilo dekle.

"Smrtno nevaren ne samo zate, ampak za nas vse, ki delamo za veliko stvar?"

"Da."

Starkini koščeni prsti so se za trenutek tesneje oklenili dekletovega ramena, potem jo je izpustila in se okrenila k svojemu delu.

"Zberi svoje stvari," je potem glasno velela, "preglej jih, da boš imela jutri vse pripravljeno. Predpoldne te peljem tja. Operi si še in zaši, če ti je kaj treba. Drugo delo nočoj kar pusti."

Molče, še vedno drgetaje od razburjenja, je odšla Metka v izbico. Z vso silo je stiskala zobe, da ni izbruhnila v glasen jok, ko je spravljala svoje stvari na kup.

Klub svojim šestnajstim letom je Metka poleg strahu, ki se ni umaknil iz njenega mladega srca, čutila nekakšen ponos zaradi velikega zaupanja, ki ga ji je dokazala stara teta s poverjeno ji važno nalogu. Naloga sama jo je že začela zanimati. Vsekora je sklenila, preden je legla k počitku, da se teta v svojem zaupanju do nje ne bo zmotila.

Zjutraj se je — kakor vedno — zbudila že ob štirih. Tetja je še spala. Gotovo je likala pozno v noč, o čemer so pričale visoke skladovnice perila na mizi. Metka je tihov vstala, odšla v kuhinjo in se v neno lotila dela. Prinesla je dva škafa vode iz Krke, namečila pisano perilo, ga milila in mencala s takšno vnemo, da niti ni opazila, kdaj so se odprala vrata in je teta stala med njimi.

"Ali se hočeš zadnji dan še pretrgati od pridnosti?" je nenačoma zagodnjala starka, da se je zamišljena Metka vse stresla. Toda ko se je okrenila, je opazila na starkinem čemerneh obrazu nekaj, kar je bilo močno nasmehu podobno. Zgodilo se je prvikrat, da je Metkina marljivost izvabila iz čemerne starke nekaj priznanju podobnega. V prešernem veselju zaradi posrečenega uspeha je Metka pokazala na tri škafe namiljenega pisana perila in še dva perilnika, kamor je v posamezne kupe zložila kose, ki niso imeli trpežnih barv.

"Poglejte!" je pozvala z nagajivim ponosom.

"Hm," je godrnjala starka. "Zakasnila sem se za dve uri. Šest je že. Kaj pa naj zdaj jaz delam, ko si ti že vse opravila?" "Zajtrk je pripravljen. Kar je, teta! Potem greva na Krko izpirat."

"Pišče koldjo komandira! Nu, naj bo, ker je zadnjikrat."

Pole ure pozneje sta Marjeta in Metka na Krki družno tleskali s perilom po perilniku. Ne dač od lesenega mostu, ki je vezal pripravljeni, da postanejo ob pr-

mesto s predmostjem Kandijo, je bilo perišče pomaknjeno nad gladino Krke. Voda je tu pod strimi bližnjicami skalami tekla tih ob žuborečih valov, skrivaje pod prijaznim zrcalom mirne gladine strahotno brezljano globino. Kadar koli se je Metka ozrla vanjo, ji je tesnoba stisnila sreco.

"Dobro jutro!" je pozdravil znan z bregu.

Metki je šimila rdečica v obraz. Na pol se je okrenila, vzela kos perila iz škafa in odzdravila z nasmehom, polnim zadrege:

"Dobro jutro!" Dve ljubki jamici sta se ji prikazali v rožnatih licih.

"Dobro jutro, Jak!" je zaklila Marjeta, "ali se vračaš z dela?"

"Da."

"Bo kmalu vse dozorelo?"

"Prav kmalu. Vsak čas bomo pripravljeni na—žetev," je z nasmehom odgovoril Jak. Njegovi pogledi so viseli na deklet.

"Stopi sem, Jak! Nekaj bi te prosila."

Jak je stopil bliže in Marjeta je tihno nadaljevala:

"Od danes dalje bo moja nečakinja opravljala važna pota v okolico. Ker pri nas zdaj ženska nikjer ni varna pred francoskimi pritepcami, te prosim, spremljajjo na teh potih, kolikor ti bo čas dopuščal. Tudi bo manj sumljivo, če hodita v dveh. Če vaju bi opazovali, bo izgledalo, kakor da se izprehajata. Ali storiš to uslužo naši dobr stvari?"

S težavo je Jak zatrl poreden nasmeha, ko je opazil, kako hitro se je Metka sklonila globlje nad perilnik. Resno je odvrnil:

"Prisegel sem, da se nikjer ne izognem delu za našo stvar. Kar obvestite me, kadar me potrebujete, teta." In nagajiva žilica mu ni dala, da bi ne pristavil: "Na svidenje, gospodična Metka! Upam, da vam ne bom preveč nadležen spremljevalec."

Metkina zadrega je bila tolikšna, da mu ni vedela odgovor. Le na pol se je okrenila, se mu nasmehnila in se brž spet sklonila nad delom.

Jak je bil tudi s tem nemim odgovorom zadovoljen.

"Zbogom, teta!" je zamahnila kastorcem—novomodnim klobukom, ki je bil obrnjenemu lenu podoben — tako globoko kakor pred najimenitnejšo dame in skočil nazaj na breg.

Marjeta mu je pokimala in nekaj zagodnjala sama vase. Metka pa je, sklonjena nad perilnikom, skrivaj pogleda za njim, ki je veselo in prožno sto-

pal po stezi med ločjem, da so škrki njegovega temnorjavega fraka plahutali naokrog. Po strmi bližnjici je skočil na kamnite stopnice, ki so vodile po skalnatni rebrji navzgor na Breg. Tam se je ozrl, Metka pa je brž okrenila glavo k delu.

Iste dne, še pred kosirom, je Metka v spremstvu svoje stare stote nastopila službo kot spletična gospa Langerjeve, ki je stanovala pri svojem stricu, gospodu Coppiniu, na trgu v drugi hiši na levo od magistrata. Peljali so ju po odprttem hodniku v dvoriščno stavbo, kjer sta iz

ozke predobjice stopili v nizko, temečno, skromno opremljeno spalnico poganske gospo. Izi se je nežno, čedno dekletce v sreči zasmilil, ko je stalo pred njo; lepe zlatorjave oči, polne solza, na dolgih zlatih kodrih sončni odsev in boječ trepet na rdečih ustnah. Z občudovanjem in strahom so dekletove oči poizkušale brati v krasnem obliju mlade gospodinje.

Ko je stara Gosarka odšla, je Iz položa Metki roko okrog ramen in veselo izpodbujoče dejala:

(Dalje prihodnjic)

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost
Zanimivo in podučno čitivo
pričujljene povesti

America's most important desk job

Right here, in the schoolroom, is where our children's future—and through them, the future of our country—begins to take shape.

Your local school board, P.T.A.'s and other public-spirited groups need your help and support to give our children the kind and quality of education they deserve. For free booklet "How Can Citizens Help Their Schools," write Better Schools, 2 West 45th Street, New York 36, N. Y.

BETTER SCHOOLS BUILD BETTER COMMUNITIES
In cooperation with The National Citizens Commission for the Public Schools, this advertisement is sponsored by ENAKOPRavnost

STRONG and SECURE

